Generálporučík Ing. Ladislav S t a c h

VOJENSKOTEORETICKÁ KONFERENCE SPOJOVACÍHO VOJSKA

V měsíci září proběhla vojenskoteoretická konference spojovacího vojska na téma „Rozvoj polních spojovacích soustav v podmínkách postupného zavádění automatizovaných systémů řízení a velení na stupni vyšší svaz, svaz a svazek".

Uvedu hlavní obsahové problémy této konference.

Nejdříve jsme si objasnili **zásady zřizování a rozmísťování míst velení a spolu s nimi i rozmísťování a dělení spojovacích uzlů**. Poučné bylo vysvětlení způsobu jejich přemísťování při současné činnosti VS i ZVS. K zabezpečení současné činnosti VS i ZVS se do stálé části štábu na VS a ZVS vyčleňuje přibližně po 20 % příslušníků velitelství. Hlavní část štábu, která se v čele s velitelem přemísťuje mezi oběma místy velení, tvoří asi 60 % příslušníků velitelství.

K usnadnění organizace a budování nepřetržitého spojení je žádoucí v uvedeném systému mít tři položení spojovacích uzlů (dvě položení zabezpečují práci VS a ZVS a třetí zabezpečuje včasné budování nového místa velení za vojsky). V našich podmínkách je toto optimální řešení již nyní zčásti zabezpečeno. Avšak vzhledem k tomu, že nemůžeme zabezpečit u všech velitelství vždy tři spojovací uzly, byly rozpracovány zásady k vyčlenění ze spojovacích uzlů jejich tzv. „mobilní část". Tuto je nutné včas přesunout do prostoru zřizování nového místa velení k budování základního spojení pro nové ZVS, obsazené 20 % příslušníků štábů. ZVS budované na „mobilní části" spojovacího uzlu jsou schopné zabezpečit spojení jen pro uvedených 20 % příslušníků štábů. Jeho předčasné obsazení skupinou velitele vyvolává velké těžkosti v zabezpečení spojení. Proto uvedené řešení vyžaduje, aby velitel s hlavní částí štábu (60 %), má-li mít podmínky pro spolehlivé velení, se přemísťoval zásadně na ZVS až po vybudování mobilní i hlavní části spojovacího uzlu.

Přínosem bylo objasnění nových principů a zásad plánování i budování spojovacích soustav vyššího svazu, které jsou vyvolány tím, že nové pojetí rozmístění míst velení a způsob řízení bojové činnosti vojsk klade další zvýšené požadavky na spolehlivost, hodnověrnost, nepřetržitost, pružnost a utajenost spojovací soustavy.

Splnění těchto požavků umožňuje nová spojovací soustava, budovaná systémem přímých spojů a opěrné spojovací sítě (tzv. „síťky").

Spojovací soustava je organizačně technické uskupení spojovacích sil a prostředků, použitých v závislosti na plnění rozhodujících úkolů vojsk v souladu s přijatou organizací velení.

Tvoří ji:

1. Spojovací uzly míst velení (VS, ZVS, TVS, PoVS, PMV, VzMV) a podřízených.
2. Spojovací opěrná síť, budovaná radioreléovými, troposférickými a kabelovými spojovacími prostředky, která tvoří základ celé spojovací soustavy.
3. Přímé spoje mezi spojovacími uzly míst velení budované rádiovými, radioreléovými, troposférickými a kabelovými prostředky a prostředky polního poštovního spojení.
4. Orgány řízení spojovací soustavy.
5. Materiálně technické zabezpečení (spojovací sklady, opravny a dílny).
6. Zálohy náčelníka spojovacího vojska, velitelů spojovacích svazků a útvarů

Spojovací soustava vyššího svazu — jako důležitá součást zabezpečovacích prostředků velení — je předurčena k předávání a k příjmu informací (bojových dokumentů), k vedení osobních hovorů a k přenosu informací v automatizovaných systémech velení.

Ze zásad budování spojovacích soustav byly zdůrazněny:

a) **budování spojovacích uzlů míst velení.**

Spojovací uzly na VS, ZVS, TVS, PoVS na jednotlivých místech velení budují spojovací prostředky uzlového spojovacího svazku (útvaru) a spojovacího útvaru týlu. Tyto spojovací uzly se budují v závislosti na způsobu zaujímání míst velení a rozvinují se jak v obranné, tak i útočné operaci.

Podle charakteru operace a konkrétní situace může být na určitou dobu k řízení vojsk vybudován spojovací uzel na PoVS.

V případě potřeby se pro řízení vojsk a rychlé přesuny velitele a pro úzký počet důstojníků štábů využívá spojovacích prostředků z PMV a VzMV. Spojovací uzel daného místa velení je organizačně i technicky přizpůsoben na dvě samostatné části, a to na část mobilní a část hlavní.

Mobilní část spojovacího uzlu je komplex nejpohyblivějších spojovacích prostředků, předurčených pro zabezpečování rychlého spojení operační skupině štábu z nového místa velení. Vyvedení těchto spojovacích prostředků z jednotlivých středisek spojovacího uzlu nesmí narušit spojení s nadřízenými ani podřízenými.

Složení mobilní části musí zabezpečit základní telefonní utajené spojení (ZAS) s nadřízeným, s podřízenými a mezi místy velení.

Hlavní část spojovacího uzlu zahrnuje ostatní spojovací prostředky spojovacího uzlu, které se svinují a přemísťují až po vybudování mobilní části na novém místě velení. Hlavní část se může přemísťovat v jednom nebo více sledech. Postupným zasazováním prostředků na novém místě velení se zabezpečuje nárůst spojení na plnou kapacitu plánovaných spojů.

Základní požadavky na spojovací uzly:

— vysoká mobilnost a rychlost v řízení spojení — je dána mobilností a počtem jednotlivých uzlových provozoven. Rychlost svinování a rozvinování spojovacího uzlu bude záviset na početním stavu obsluh, na počtu zřizovaných spojů, rozsahu vnitřního spojení a na stupni vycvičenosti obsluh a úrovni řízení,

— stálá pohotovost k vysílání a příjmu signálů, rozkazů — dosahuje se vysokým stupněm připravenosti obsluh, zabezpečením optimálního počtu kanálů a dostatečným zálohováním, prosazováním automatizace pro předávání zpráv a informací i kvalitním řízením činnosti prvků spojovacího uzlu,

— včasnost předávání všech druhů informací a utajení — dosahuje se dodržováním stanovených norem pro jednotlivé druhy pilnosti a zkracováním celkové doby potřebné pro zpracování, předání a doručení zprávy a přiblížením koncových spojovacích zařízení k pracovištím štábů. Utajení předávaných zpráv bude záviset na počtu utajovacích zařízení a správném využívání všech druhů utajeného spojení (VČ, ZAS, tlf., ZAS tlgr., šifr. a kódové spojení k utajení spojení přenosu dat),

— spolehlivost a odolnost — se dosahuje zvyšováním spolehlivosti a odolnosti jednotlivých spojovacích prostředků, zvyšováním spolehlivosti součástek, vytvářením zálohy prostředků a kanálů, komplexním využíváním všech druhů spojení. Pro zvyšování odolnosti má značný význam správné rozmísťování spojovacích prostředků, spojovacího uzlu, umísťování a rozmísťování RVS a skupin radioreléových a troposférických prostředků, ženijní budování spojovacích uzlů, maskování a dodržování světelné a provozní kázně,

— ochrana proti nepřátelskému průzkumu a rušení — zabezpečuje se zejména skrytým rozmísťováním vysílacích středisek a jejich budováním mimo místa velení, dodržováním stanoveného režimu práce a zamezení demaskujících příznaků, přísným dodržováním provozní kázně.

Spojovací uzel VS je hlavním prvkem spojovací soustavy, je nadřízeným uzlem pro ostatní uzly spojovací soustavy podřízených stupňů velení a jeho pokyny musí podřízené uzly respektovat a realizovat.

Spojovací uzel VS se zřizuje současně s velitelským stanovištěm. Při vyřazení spojovacího uzlu na VS přebírá spojovací uzel ZVS spojení v plném rozsahu. Proto musí být organizační struktura spojvacích uzlů VS i ZVS stejná.

V obranné operaci a při výhodných podmínkách při vedení útočné operace je vhodné ovládat RVS velitelského stanoviště i ze ZVS.

Spojovací uzel TVS je určen k zabezpečení spojení s nadřízeným TVS i s TVS podřízených svazků a týlových útvarů a zařízení. Člení se na stejná střediska jako spojovací uzel VS. Rozdílnost je v naplněnosti, v počtu a typech jednotlivých spojovacích prostředků. Rádiové stanice se zpravidla přemísťují v sestavě TVS;

b) **budování opěrné spojovací sítě.**

Opěrnou spojovací síť (kterou budují spojovací svazky dálkových spojů) tvoří opěrné spojovací uzly, propojené mezi sebou spojovacími osami a spojovacími rokádami.

Osy i rokády budují radioreléové, troposférické i kabelové spojovací prostředky.

Na opěrnou spojovací síť se připojují všechna místa velení (VS, ZVS, TVS, PoVS, PMV i VzMV) včetně míst velení v rámci podřízenosti i součinnosti.

Zvláštností této soudobé opěrné spojovací sítě je mnohokanálovost, která zabezpečuje efektivní využití odpovídajících spojovacích prostředků na spojovacích uzlech míst velení.

Strukturu budování opěrné spojovací sítě určuje rozmach operace, úkoly, bojové členění, operační sestava vojsk, organizace velení a dále možnosti spojovacích sil a prostředků;

c) **přímé spoje.**

Organizují se bezprostředně mezi spojovacími uzly míst velení s využitím hlavně rádiových, radioreléových, troposférických a kosmických prostředků spojovacích svazků a útvarů. Přímé spoje se budují současně z velitelského stanoviště i ze záložního velitelského stanoviště a zabezpečují spojení z obou míst velení.

Spojovací soustava se tedy buduje podle všeobecných zásad jak po linii přímého spojení s velitelskými stanovišti podřízených i součinnostních svazů (svazků a útvarů), tak i přes opěrné spojovací uzly;

d) **zálohy spojovacích sil a prostředků.**

K včasnému obnovení narušeného spojení, k operativnímu řešení úkolů, k posílení podřízených vojsk v nejrůznějších situacích musí být vytvořena záloha spojovacích sil a prostředků.

Záloha musí být umístěna na takovém místě, aby byl zabezpečen její rychlý přísun do potřebných prostorů;

e) **materiálně technické zabezpečení.**

Jeho úkolem je včas zajistit zásobení spojovacích svazků a útvarů spojovacím materiálem, tj. spojovací technikou, náhradními díly, spotřebním a provozním materiálem a udržet spojovací techniku v trvale provozuschopném stavu a v pohotovosti.

Technické zabezpečení spojovacích svazků a útvarů spočívá ve správné a sladěné organizaci skladování, používání, ošetřování, odsunu a opravách spojovací techniky podle platných předpisů a technických norem. Technické zabezpečení organizují velitelé spojovacích svazků a útvarů podle nařízení náčelníka spojovacího vojska.

Shodli jsme se v tom, že spojovací soustava musí být jednotná, musí zabezpečovat velení všem podřízeným vševojskovým svazům, svazkům i útvarům, svazkům a útvarům druhů vojsk a speciálních vojsk včetně týlu.

Spojovací soustava musí být odolná, pružná a pohyblivá. Musí navazovat na spojovací soustavy podřízených a součinnostních svazů (svazků) a musí zabezpečovat velení vojskům o jeden stupeň níže.

Dále jsme si objasnili **zásady budování spojovací soustavy na stupni svazu**, která je budována v menším rozsahu a menším počtem spojovacích prostředků.

Byla definována jako organizačně technické uskupení spojovacích sil a prostředků použitých v závislosti na plnění rozhodujících úkolů vojsk v souladu s přijatou organizací velení.

Tvoří ji:

1. Spojovací uzly míst velení svazu (VS, ZVS, TVS, PMV, VzMV) a podřízených.
2. Spojovací síť budovaná převážně radioreléovými spojovacími prostředky.
3. Přímé spoje mezi spojovacími uzly místy velení budované rádiovými, troposférickými, kabelovými prostředky a prostředky polního poštovního spojení.
4. Orgány řízení spojovací soustavy.
5. Materiálně technické zabezpečení (spojovací sklad a pojízdná spojovací opravna).
6. Zálohy náčelníka spojovacího vojska, velitelů spojovacích útvarů a jednotek.

Spojovací soustava musí být spolehlivá, odolná, pružná a mobilní, v každé situaci pohotová zabezpečit veliteli a štábu velení vojskům.

Budování spojovací soustavy svazu je podmíněno charakterem bojové činnosti, složením a uskupením vojsk, organizací a rozmístěním míst velení, množstvím a stavem spojovacích sil a prostředků.

Buduje se na principu přímých spojů mezi místy velení svazu, podřízených (spolupůsobících) vojsk i přes pomocné spojovací uzly a retranslační (tranzitní) mezistanice. Rádiové spojení se organizuje zpravidla přímo (přímé spoje) mezi místy velení svazu i podřízených vojsk. V organizaci radioreléového a linkového spojení se prolínají principy budování přímých spojů a spojů, uskutečňovaných přes pomocné spojovací uzly.

Spojovací soustava musí být jednotná pro všechny druhy vojsk, speciálních vojsk a služeb. Plánuje a buduje se s přihlédnutím k vzájemné zastupitelnosti spojovacích uzlů míst velení svazu a možnosti převzetí velení některým velitelstvím podřízeného svazku. Musí navazovat na spojovací soustavu nadřízeného, podřízených a spolupůsobících svazů a svazků.

Spojovací uzly míst velení se budují podle již uvedených zásad a základních požadavků na stupni vyššího svazu.

Spojovací síť svazu tvoří pomocné spojovací uzly (PSU) propojené mezi sebou osami a rokádami. V průběhu operace se předpokládá postupné svinování PSU a jejich předsunování dopředu jako celku.

Takto vytvořená spojovací síť a PSU spolu s přímými spoji (radioreléovými, perspektivně troposférickými) zabezpečuje spojení radioreléovými, troposférickými, rádiovými a linkovými prostředky s podřízenými i spolupůsobícími štáby a mezi místy velení, po vydělených kanálech. S ostatními prvky operační sestavy svazu se zabezpečuje spojení přes pomocné spojovací uzly.

Na směru hlavního úsilí se rozvinuje hlavní spojovací osa s využitím radioreléových stanic, troposférických stanic a kabelového vedení.

Pomocná spojovací osa může být budována na druhém směru. Pro zabezpečení oklikových kanálů a záměny kanálů se hlavní a pomocná osa propojují radioreléovými spoji. Na místech styku spojovacích os a rokád se zřizují pomocné spojovací uzly.

Vzdálenost mezi PSU i spojovacími osami je dána dosahem radioreléových stanic.

Budování spojovací sítě svazu s dvěma osami se těžko v současné organizační struktuře i technickém vybavení bude zabezpečovat. Proto bude v některých případech účelné budovat jednu spojovací osu, která bude zabezpečovat spojení z míst velení svazu jako ve směru k vojskům, tak i ve směru k týlu. Při tom je třeba počítat s ním, že bude malá propustnost kanálů a nebudou vytvořeny oklikové směry. Způsob organizace spojení na jedné ose umožňuje vytvářet větší zálohu spojovacích sil a prostředků. Proto tohoto způsobu budeme využívat při velkých ztrátách spojovacích sil a prostředků v průběhu boje.

Vzhledem k častějšímu přemísťování VS a ZVS svazu je nutná velká operativnost ve včasném zplánování, rozdělení spojovacích kanálů při dostupném přemísťování míst velení.

Využití přímých spojů, záloh a prostředků materiálně technického zabezpečení je stejné jako u dříve uvedených spojovacích soustav.

Konference se zabývala též **některými novými pohledy na plánování a zabezpečování spojení na taktickém stupni velení.** Spojovací soustava svazku byla definována jako souhrn spojovacích uzlů a stanic svazku a podřízených útvarů (jednotek) propojených navzájem spoji podle stanovených zásad a v souhlase s organizací velení vojskům a stanovenými úkoly.

Tvoří ji:

1. Spojovací uzly míst velení svazku (VS, PVS-ZVS, TVS) a podřízených útvarů a jednotek.
2. Spojovací síť budovaná radioreléovými a linkovými spojovacími prostředky.
3. Přímé spoje mezi spojovacími uzly míst velení vytvářené převážně radiovými prostředky a prostředky polního poštovního spojení.
4. Síly a prostředky k řízení a materiálně technickému zabezpečení spojovací soustavy, včetně zálohy spojovacích prostředků.

Při budování spojovací soustavy svazku je rádiové spojení hlavním druhem spojení a v mnoha případech jediným spojením, schopným zabezpečit nepřetržité velení štábu svazku v nejsložitějších podmínkách boje.

Zvláštnosti podle nových názorů jsou ve využívání spojovacích uzlů na VS a PVS-ZVS svazku. Velení se uskutečňuje z VS nebo z PVS-ZVS a TVS s využitím příslušných spojovacích uzlů každého místa velení. V průběhu boje se místa velení přemísťují skoky a během jejich přesunu se zabezpečuje spojení s nadřízeným a podřízenými štáby z obrněných transportérů.

V souladu s novou strukturou míst velení nadřízeného, zvláštností jejích rozmístění i činnosti v průběhu boje a v souladu s možnostmi spojovacích prostředků ve svazku se spojení zabezpečuje z VS nadřízeného na VS svazku a od ZVS nadřízeného na PVS-ZVS svazku. Místa velení (TVS, VS, PVS-ZVS) se propojují radioreléovými stanicemi, čímž je zabezpečeno oklikové spojení. Tento systém vyžaduje rozmísťovat na PVS-ZVS divize spojovací uzel svazku, který byl dříve předurčen jako druhé položení pro VS.

Přemísťování spojovacích uzlů svazku se řeší buď předsunutím dopředu části spojovacího uzlu, nebo přemístěním dopředu celého spojovacího uzlu.

Tyto způsoby závisí na dynamice bojové činnosti vojsk i na době přemísťování míst velení.

Dále jsme se shodli v otázkách **řízení spojovací soustavy**, jejíž význam s osvojováním a budováním spojovacích soustav v novém pojetí vystupuje do popředí. Je jasné, že současná spojovací soustava představuje velmi složité organizačně technické uskupení různých spojovacích sil a prostředků, rozvinutých na velkých prostranstvích, vystavených neustálému palebnému a radioelektronickému působení nepřítele. To vyžaduje pevné a nepřetržité řízení jak spojovací soustavy jako celku, tak i jednotlivých prvků.

Nejdůležitějším úkolem je řízení spojovacích svazků a útvarů, zaměřené na včasné rozvinutí spojovacích uzlů a vybudování spojení v souladu se vzniklou situací a na zabezpečení spolehlivé činnosti spojovací soustavy a jejích prvků v průběhu bojové činnosti.

Řízení spojovací soustavy a orgánů spojovacího vojska uskutečňuje náčelník spojovacího vojska (spojovací náčelník) z „pracoviště místa řízení", která se rozvinují na VS a ZVS. Kromě toho se zřizují pracoviště řízení prvků spojovací soustavy. Hlavním je pracoviště řízení spojení velitelitelského stanoviště.

Pracoviště řízení spojení ZVS, pomocného a týlového velitelského stanoviště řídí jen ty spoje, které sami organizují.

Pro shromažďování údajů o spojovací situaci, stanovení úkolů svazkům, útvarům a prvkům spojovací soustavy, zabezpečení kontroly stavu spojení a průchodu operačních zpráv organizuje místo řízení spojení zpravidla samostatnou spojovací síť. Její spolehlivost musí být ještě vyšší než u ostatních spojů spojovací soustavy. Jen za těchto podmínek je možné efektivně řešit úkoly za-

bezpečení spolehlivé činnosti spojovací soustavy v průběhu operace a hlavně jejího obnovení po použití jaderných zbraní nepřítelem.

Důležitým krokem ke zdokonalení a zvýšení efektivnosti řízení spojení je automatizace jeho hlavních procesů, především shromažďování, rozboru a zobrazení údajů o stavu spojovacích sítí, předávání formalizovaných nařízení k rozdělení kanálů polní opěrné spojovací sítě prvkům spojovací soustavy, manévr kanály v průběhu bojové činnosti a zabezpečování výpočtů a prognóz. K tomu je třeba v širším měřítku využívat výpočetní techniky umístěné na místech velení.

Perspektivně je třeba vytvářet polní automatizovanou soustavu velení, která kromě komplexní automatizace procesů zřizování spojení, vysílání, příjmu, zpracování a doručování operačních zpráv musí zabezpečit automatizaci propojování kanálů a spojů, shromažďování, zpracování a zobrazení údajů o stavu kanálů, spojovacích prostředků a komplexů, automatický výběr a volbu optimálních směrů pro vysílání zpráv, včetně zpracování a stanovení úkolů k obnovení narušených spojů při vyřazení celých stupňů spojovací soustavy nebo jejích prvků z činnosti.

Cenné jsou **zkušenosti získané na spojeneckých cvičeních, taktico-odborných i zkušebních cvičeních** s vojsky Sovětské armády a cvičeních s vojsky ČSLA, na kterých byly nové principy a zásady budování spojovacích soustav procvičovány.

Ukazuje se, že jedním z nejobtížnějších úkolů spojovacího vojska svazu je zabezpečení nepřetržitého spojení při přemísťování míst velení v průběhu útočné operace.

V průběhu útočné operace můžeme používat nejrůznějších způsobů přemísťování VS a ZVS.

Ale ve všech případech bude velitel při stanovení způsobu jejich přemístění vycházet z nutnosti, aby VS i ZVS byly ve stálé pohotovosti k činnosti a nedošlo k jejich odtržení od útočících vojsk. Úspěšné řešení tohoto úkolu závisí na:

1. Organizaci přemístění VS a ZVS.
2. Včasném rozšiřování polní opěrné spojovací sítě.
3. Možnostech uzlových útvarů při rozvinování a přemísťování SU VS a ZVS.
4. Možnostech jejich připojení k opěrné spojovací síti.

Pro včasné zabezpečení spojení v nových prostorech rozmístění míst velení se SU VS a ZVS dělí na mobilní a hlavní část, které se přemísťují samostatně.

Cvičení potvrdila správnost rozdělení této organizační struktury SU. Při rozvinování hlavní nebo mobilní části SU se zvláštní pozornost věnuje maximálnímu zkrácení lhůt pohotovosti těch provozoven a stanic, které zabezpečují prvořadé spoje. Obsluhy těchto provozoven a stanic se zesilují na úkor ostatních spojovacích prostředků.

Jako hlavní byla přijata varianta přemístění místa velení, při které se do nového prostoru vysunuje ZVS. Přitom příslušníci operační skupiny (20 % příslušníků štábu) postupují v jednom proudu s mobilní částí SU a v případě nutnosti zabezpečují rozvinování místa velení za přesunu. Za mobilní částí se po jejím rozvinutí ruší a přesunuje hlavní část SU.

Podle postupu vojsk se velitel, náčelník štábu a hlavní operační část přesunují na vybudované po stránce spojení ZVS, z kterého se příchodem velitele stává velitelské stanoviště; dřívější VS s příslušníky operační části, kteří na něm zůstali (20 %), se stává ZVS. Tento cyklus se opakuje.

Ukazuje se, že pro zabezpečení přemístění VS svazu v průběhu operace jednou za 48 hodin, aniž by došlo k jeho odloučení od vojsk na více jak 150 až 160 km, musí mobilní část SU ZVS dorazit do nového postoru rozvinutí, když bude ve vzdálenosti maximálně 15—20 km od čáry dotyku vojsk. V době příjezdu mobilní části spojovacího uzlu musí být na této čáře v podstatě rozvinuta polní opěrná spojovací síť. To znamená, že rychlost jejího rozvinování musí být nejméně 50—60 km/24 h. Je to úkol samožřejmě složitý, ale splnitelný.

Z toho vyplývá, že pohotovost všech druhů spojení na hlavních a pomocných spojovacích osách nemůže být a nebude stejná. Radioreléové spoje a troposférické spoje se budou uvádět do provozu jako první a výstavba kabelového vedení a radioreléových spojů se částečně opozdí (velkými stanicemi).

Pro kompletaci spojovacích vojsk se předpokládají nejméně dva rovnocenné polní spojovací uzly. Tím se vytvoří nutné podmínky pro plynulou činnost VS v průběhu operace.

Jsou možné i jiné varianty organizace přemísťování ZVS. Příslušníci operační skupiny mohou postupovat do nového prostoru rozmístění společně s hlavní částí spojovacího uzlu, nebo samostatně, popř. po rozvinutí mobilní nebo hlavní části uzlu v novém prostoru atd., ale podle výpočtů se ve všech případech ukazatele podstatně mění.

Podle situace se SU ZVS svazu nemusí rozdělovat na sledy a přemísťují se v plném složení společně s bojovou skupinou operátorů. V tom případě ZVS nebude plnit svou funkci jako orgán velení v době rušení, přemísťování a rozvinování SU.

Ze zkoumaného způsobu přemísťování míst velení vyplývá, aby při rozmísťování SU v terénu bylo zabezpečeno zrušení (rozvinutí) kterékoliv části SU bez narušení činnosti části druhé. Vztahuje se to jak k rozmístění provozoven, tak i ke zřízení vnitřních přípojných vedení uzlu a účastnických sítí.

Včasná příprava nových prostorů rozvinování míst velení ve vztahu ke spojení těsně souvisí s organizací převzetí spojovacích kanálů na místech velení. Kanály opěrné sítě na SU místa velení se předávají z nejbližších opěrných spojovacích uzlů přípojnými spoji. Pro zvýšení spolehlivosti a životnosti spojení se připojení SU VS a ZVS musí uskutečnit nejméně ke dvěma OSU, z nichž jeden je rozvinutý na hlavní spojovací ose.

Závěrem chci konstatovat, že konference přispěla k ujednocení názorů, upřesnění základních definicí, principů a zásad budování polních spojovacích soustav. Účinně přispěla k teoreticko-praktickému řešení uvedených otázek v současných podmínkách. Pozitivním přínosem konference je i její konání v době, kdy se tyto principy a zásady uvádějí u vojsk do života a byly získány teprve první zkušenosti.